

Voorstel over de toekomst van de deeltijdopleiding

Van het Bestuur Theologische Opleiding en de Unieraad

ACHTERGROND

Ons seminarium kent drie leerroutes:

1. Een universitaire theologiestudie aan de Vrije Universiteit, waarbij een groot deel van de studie vanuit het seminarium wordt ingevuld.
2. Een HBO-studie Godsdienst en Pastoraal Werk aan de Evangelische Theologische Hogeschool (onderdeel Christelijke Hogeschool Ede), waarbij een deel van de studie vanuit het seminarium wordt ingevuld en studenten na het behalen van hun HBO-diploma nog een aanvullend studiepakket doen om het seminariumdiploma te krijgen.
3. Een deeltijdopleiding (DTO) die volledig door het seminarium wordt verzorgd. Studenten krijgen alleen het seminariumdiploma, dat niet door de overheid erkend is.

De deeltijdopleiding blijkt te weinig studenten te trekken om levensvatbaar te zijn. Op de najaars-AV van 2009 is gesproken over een voorstel om samen met de Azusa Theologische Hogeschool een nieuwe DTO te ontwikkelen.

Februari 2010 is een informatienota naar de gemeenten gezonden, om de gemeenten te informeren over de voortgang in het denken over de toekomst van de deeltijdopleiding. Daarin is al aangegeven dat Azusa in gesprek was met de Christelijke Hogeschool Windesheim over verregaande vormen van samenwerking. Dit heeft er toe geleid dat uiteindelijk een alternatief voor de deeltijdopleiding in eigen beheer is ontwikkeld in samenwerking met zowel de Azusa Theologische Hogeschool als de Christelijke Hogeschool Windesheim¹.

VOORSTEL

Met ingang van 1 september 2010 wordt de bestaande deeltijdopleiding (DTO) van het seminarium vervangen door een gezamenlijke deeltijdopleiding van het seminarium en de Azusa Theologische Hogeschool. Deze wordt, met behoud van voldoende baptisten eigen identiteitskenmerken, geïntegreerd in de bestaande opleiding Godsdienst en Pastoraal Werk van de Christelijke Hogeschool Windesheim. De huidige DTO-studenten krijgen de mogelijkheid hun studie volgens het bestaande curriculum af te ronden.

Dit voorstel betreft alleen de toekomst van de deeltijdopleiding in eigen beheer en heeft geen gevolgen voor de andere twee leerwegen.

¹ De Azusa Theologische Hogeschool is een opleidingsinstituut dat is verbonden aan de Verenigde Pinkster- en Evangeliegemeenten. De Christelijke Hogeschool Windesheim is een brede HBO-instelling, gevestigd in Zwolle.

TOELICHTING

Visie

Bij de ontwikkeling van de nieuwe opleiding hebben Azusa en Seminarium gewerkt vanuit een samen ontwikkelde visie, die hier wordt samengevat:

- Goed opgeleide mensen zijn van groot belang voor de vorming en het functioneren van onze gemeenten.
- De opleiding heeft daarom als missie mannen en vrouwen zodanig op te leiden dat zij in staat zijn als voorganger te functioneren in pinkstergemeenten, baptistengemeenten en/of andere gemeenten van evangelische signatuur. Afgestudeerden zijn daarmee ook toegerust voor daarvan afgeleide taken in de gemeente, in zorginstellingen, bij defensie of bij christelijke organisaties.
- De afgestudeerde is een evenwichtig christen, die een persoonlijk geloofsleven - gebaseerd op de Bijbel als regel voor leer en leven, in verbondenheid met de gemeente van Christus en geleid door de heilige Geest - weet te integreren in een professionele beroepshouding.
- In de opleiding wordt gewerkt vanuit de volgende kernwaarden:
 - Erkenning van het normatieve gezag van de Bijbel als regel voor leer en leven.
 - Het verlangen tot dienstbaarheid aan God en mensen.
 - Geloof in het belang van Gods leiding in het werk binnen de opleiding, door het werk van de Heilige Geest.
 - Bereidheid in gesprek te gaan met andersdenkenden, vanuit het besef van de eigen identiteit.
- Vanwege het grote belang van persoonlijke vorming en geloofsbegeleiding is het van belang dat de opleiding functioneert als een *leergemeenschap*, waar persoonlijke relaties worden ontwikkeld.
- In de samenwerking tussen Azusa en Seminarium gaan de identiteiten van Baptist en Pinkstergelovigen niet in elkaar op, maar blijven herkenbaar aanwezig.

De ontwikkelde opleiding biedt goede mogelijkheden om deze visie binnen de Christelijke Hogeschool Windesheim te realiseren.

Positie binnen Windesheim

De gezamenlijke deeltijdopleiding van Azusa en het seminarium wordt een herkenbaar onderdeel van het bestaande programma Godsdienst en Pastoraal Werk van Windesheim (net als de daar al ondergebrachte opleidingen van de Evangelische Molukse Kerk en het Leger des Heils). Binnen de nieuwe opleiding komen twee varianten: een baptistenvariant en een pinkstervariant.

Studieduur en diploma's

De nieuwe deeltijdopleiding heeft een omvang van 240 EC, de standaardomvang van een HBO-opleiding. EC's zijn een Europese maat voor studiebelasting, waarbij 60 EC staat voor 1 jaar studie (full-time). De deeltijdopleiding kan in vier jaar worden afgerond.

Studenten die de opleiding afronden krijgen zowel een HBO-diploma van Windesheim als het seminariumdiploma. De opleidingen voor beide diploma's zijn volledig geïntegreerd: er is na het behalen van het HBO diploma geen extra werk nodig voor het seminariumdiploma. Dit is mogelijk omdat de opleiding specifiek

op het voorgangerschap is gericht en voldoende ruimte biedt voor invulling van identiteitsgebonden vakken.

Curriculum

De nieuwe opleiding is gebaseerd op het curriculum van de bestaande opleiding Godsdienst en Pastoraal Werk (GPW) van Windesheim. Een HBO-programma bestaat uit een basisprogramma, dat 75% van de opleiding omvat (de major). Daarnaast omvat het 2 minoren (keuzeblokken). Binnen de nieuwe deeltijdopleiding worden de minoren geheel ingevuld vanuit Azusa en het seminarium. Daarnaast verzorgen Azusa en het seminarium binnen de major de stages, het afstudeeronderzoek en de verschillende vormen van begeleiding. Het overige onderwijs in de major wordt door Windesheim gegeven, waarbij overigens ook docenten van de Unie en Azusa kunnen worden ingeschakeld. Het betreft docenten van Azusa die in dienst komen van Windesheim (zie onder het kopje *personele en financiële consequenties*). Daarnaast zijn er baptisten die nu reeds als docent bij Windesheim werken (los van de inrichting van de nieuwe DTO-opleiding).

Baptistenstudenten volgen dus een deel van het onderwijs gezamenlijk met alle studenten GPW van Windesheim, een deel gezamenlijk met alleen de studenten die de pinkstervariant doen en een deel met alleen de eigen groep. De bijlage geeft een overzicht van het totale programma en de voorlopige indeling van de twee minoren. Uit de bijlage blijkt dat minimaal 118 EC (49%) van het onderwijs wordt verzorgd vanuit Azusa en het seminarium. Voor het seminariumdiploma worden nog activiteiten buiten het formele studieprogramma verplicht gesteld. Het betreft:

- Deelname aan het jaarlijkse startweekend van het Seminarium.
- Deelname aan een jaarlijkse vormingsdag voor studenten en partners.
- Deelname aan één conferentiedag of Algemene Vergadering per jaar.
- Jaarlijks studievoortgangsgesprek.

Het streven is een deel van deze identiteiteigen activiteiten onderdeel uit te laten maken van het formele studieprogramma en daar studiepunten voor toe te kennen. Daarover vindt nog overleg plaats.

En op vrijwillige basis:

- Persoonlijke begeleiding middels (groeps)gesprekken.
- Deelname aan internationale studieweek.

Identiteitsborging

Bij de keuze voor samenwerking met Azusa en Windesheim worden studenten opgeleid in een veelkleurige omgeving. Het is een voordeel dat toekomstige voorgangers zich kunnen ontwikkelen in een omgeving waar ze ook met andere opvattingen en belevingen worden geconfronteerd. Juist in zo'n omgeving kunnen zij zich goed bewust worden van hun eigen identiteit en bewuste keuzes maken. Tegelijkertijd moet er in de omgeving wel voldoende respect en openheid zijn voor de baptistenidentiteit, en moet de studie voldoende ruimte geven die te kunnen ontwikkelen. Deze garantie wordt in dit voorstel geboden. Ten eerste gebeurt dit door de invulling van het studieprogramma, dat ruim voldoende ruimte geeft voor de eigen baptisteninbreng. Verder is besproken dat het bestaande Windesheim-programma zowel inhoudelijk als voor wat betreft de toonzetting voldoende rekening moet houden met de aanwezigheid van een grote groep evangelische studenten binnen de opleiding. Dit gebeurt door de literatuurkeuze en de keuze van docenten. Windesheim waardeert de versterking van de veel-

kleurigheid die het gevolg is van de nieuwe opleiding en doet er daarom alles aan die een goede plaats in het geheel te geven.

De ruimte voor de eigen identiteit wordt gewaarborgd door de instelling van een Raad van Advies, bestaande uit bestuurders en managers van de drie betrokken instellingen. De Christelijke Hogeschool Windesheim, de stichting Azusa Theologische Opleidingen en de Unie van Baptistengemeenten in Nederland krijgen elk drie zetels in deze raad. De taken van de raad zijn:

- a. Het valideren van het curriculum op het element identiteit
- b. Het uitbrengen van een zwaarwegend advies over de profielschetsen van functies die vrijkomen.
- c. Het benoemen van een lid van de benoemingsadviescommissie, die tot taak heeft advies uit te brengen over te werven, te selecteren en te benoemen medewerkers

Daarbij geldt dat het voor Windesheim zelf van groot belang is ruimte te geven voor de identiteit van baptisten en pinkstergelovigen. Wanneer dit niet meer zou gebeuren zullen de betreffende kerken de opleidingsroute niet meer aanbevelen en ondersteunen. De nieuwe opleiding is alleen levensvatbaar zolang zowel de twee kerken als hun studenten zich daarin kunnen herkennen. Het is dus een gezamenlijk belang van de drie partijen de identiteit goed vorm te geven.

Onderwijslocatie

Zowel Azusa als het seminarium heeft een voorkeur voor Amsterdam als opleidingsplaats, omdat hiermee een goede synergie ontstaat met de onderwijsactiviteiten bij de Vrije Universiteit. Op dit moment is het echter niet mogelijk om hiervoor toestemming te krijgen van de overheid, omdat de Hogeschool INHolland al een HBO-opleiding Godsdienst en Pastoraal Werk in Amsterdam verzorgt. Er is daarom gekozen gebruik te maken van het feit dat Windesheim de bestaande deeltijdopleiding GPW ook in Utrecht aanbiedt. De nieuwe opleiding zal in eerste instantie in Utrecht worden gegeven. Windesheim zorgt voor de huur van een geschikte locatie.

Er is op dit moment veel in beweging in het totale veld van theologisch onderwijs in Nederland. Hierdoor is het niet ondenkbaar dat de regelgeving mogelijk een vestiging in Amsterdam toestaat. Als dat zo is, zal van deze mogelijkheid gebruik gemaakt worden.

De keuze van de leslocatie heeft natuurlijk gevolgen voor de benutting van de ruimtes van het seminarium in Barneveld. De toekomstige huisvesting van het dienstencentrum en het seminarium zal de komende jaren worden heroverwogen. Dit is een afspraak die al is gemaakt op het moment dat besloten werd de ruimtes in Barneveld te huren.

Personele en financiële consequenties.

Bij het inrichten van de nieuwe opleiding zullen de docenten van Azusa overgaan in dienst van Windesheim. Azusa brengt namelijk niet alleen de nieuwe gezamenlijke deeltijdopleiding over naar Windesheim, maar ook haar bestaande dagopleidingen. Onze eigen docenten blijven gewoon in dienst van de Unie. Zij zullen het werk aan de nieuwe opleiding uitvoeren op detacheringbasis. Dit betekent dat Windesheim voor hun inzet zal betalen. Ook alle overige kosten van het onderwijs worden betaald door Windesheim.

Er is ingeschat dat van onze docenten ongeveer de zelfde inzet zal worden gevraagd als voor de huidige deeltijdopleiding in eigen beheer. De werkdruk van de docenten is echter hoog. Daarom wordt gezocht naar mogelijkheden het onderwijs voor de nieuwe opleiding deels te combineren met het onderwijs aan de studenten van de "ETH-route". Als de werkdruk te hoog blijft (bijvoorbeeld door stijgende studentenaantallen of andere ontwikkelingen in het onderwijs) zal extra capaciteit worden ingezet. Dit kan door uitbreiding van de bestaande contracten, de aanstelling van nieuwe docenten of door de inhuur van free-lance docenten. De middelen hiervoor zijn beschikbaar vanwege de financiering van docenteninzet door Windesheim.

Tegenover de financiering van de docenteninzet staat het verlies aan collegegelden van de huidige deeltijdopleiding in eigen beheer. Vanwege de kleine studentenaantallen weegt dit verlies echter niet op tegen de nieuwe inkomsten. Voor de nieuwe opleiding zal dus in geen geval een beroep worden gedaan op extra financiële middelen van de Unie.

Perspectief voor de opleiding

Voor Windesheim is de nieuwe opleiding alleen te realiseren wanneer die voldoende studenten trekt. Het gaat dan niet alleen om de studentenaantallen van de nieuwe gezamenlijke deeltijdopleiding, maar ook die van de dagopleidingen van Azusa. Eerste berekeningen wijzen uit dat deze opleidingen bij een gezamenlijk studentenaantal van ca. 100 (25 per jaar) financieel haalbaar zijn. Op basis van de huidige studentenaantallen is dit een realistisch getal. Voor wat betreft de instroom van baptisten verwachten onze docenten een toename van de instroom. Bovendien wordt verwacht dat het nieuwe programma ook studenten kan trekken uit gemeenten die niet bij de VPE of de Unie van Baptistengemeenten zijn aangesloten.

Aan de nieuwe deeltijdopleiding is voor de Unie geen financieel risico verbonden.

Overeenkomst

Het is de combinatie van partijen die de nieuwe deeltijdopleiding mogelijk maakt. Daarbij is het goed te beseffen dat de Christelijke Hogeschool Windesheim een grote hogeschool is, maar dat de afdeling Godsdienst en Pastoraal werk daarvan maar een klein onderdeel. Azusa en het seminarium zijn gezamenlijk groot genoeg om een aantrekkelijke partner te zijn en de verwachting is dat door de nieuwe opleiding de aantallen studenten GPW bij Windesheim flink zullen groeien. De drie partijen hebben duidelijk een gezamenlijk belang om voldoende studenten te trekken.

In het hele voorbereidingstraject is er vertrouwen gegroeid tussen de drie partners. Bovendien bleek er tussen Azusa en de Unie een grote herkenning te zijn op geestelijk gebied (bij de natuurlijk ook aanwezige verschillen).

Indien zich in de tussentijd tot de AV nieuwe ontwikkelingen voordoen, dan zal daar ter vergadering de AV over worden geïnformeerd.

Onderling vertrouwen, een gezamenlijk belang en geestelijke herkenning zijn noodzakelijk in deze samenwerking. Een en ander moet echter ook formeel geborgd worden. Na goedkeuring door de AV zal de samenwerking tussen de Christelijke Hogeschool Windesheim, de stichting Azusa Theologische opleiding en de Unie van Baptistengemeenten in Nederland worden vastgelegd door ondertekening van een formele overeenkomst. Voorafgaand aan de AV is deze overeen-

komst al opgesteld. Aan twee broeders, een jurist en de voorzitter van de Commissie voor de Beroepbaarstelling, Johan Zijlstra, is gevraagd om te toetsen of de overeenkomst in overeenstemming is met de inhoud van dit voorstel en of de essentiële punten van de samenwerking daarin voldoende zijn geborgd. Zij zullen hierover op de AV een verklaring afleggen.

Tot slot

De huidige deeltijdopleiding in eigen beheer is niet levensvatbaar meer. Door de samenwerking met Azusa en Windesheim ontstaat een kwalitatief hoogwaardige opleiding met toekomstperspectief, zonder dat daarvoor een beroep op extra financiële middelen vanuit de Unie wordt gedaan en zonder enig risico voor de Unie.

Bijlage: invulling curriculum

Overzicht van het totale curriculum en de voorlopige indeling van de twee minoren (blokken van 30 EC per stuk) die geheel door Azusa en seminarium worden ingevuld. Hierbij is 22 EC gezamenlijk en wordt 38 EC per denominatie ingevuld. Mogelijk neemt het gezamenlijke deel nog iets toe.

Overzicht totale curriculum	
MAJOR	
Onderwijs binnen het reguliere Windesheim programma, maximaal	122 EC
Stages (begeleid door docenten seminarium)	35 EC
Afstudeeronderzoek (begeleid door docenten seminarium)	15 EC
Intervisie en supervisie (begeleid door docenten seminarium), minimaal	8 EC
MINOREN	
Vakken voor baptisten en pinksterstudenten gezamenlijk (docenten van Azusa en seminarium)	22 EC*
Vakken voor baptistenstudenten afzonderlijk (docenten van seminarium)	30 EC*
Specifieke stageopdrachten (begeleid door docenten seminarium)	4 EC
Studieloopbaanbegeleiding (begeleid door docenten seminarium)	4 EC

* De omvang van het gezamenlijke Azusa-seminarium programma wordt mogelijk nog iets uitgebreid, waarbij de omvang van het specifieke baptistenprogramma evenredig af zal nemen.

Minor 1: kennisgericht			
Baptisten	EC	Azusa	EC
<i>Baptistica (incl. Baptistic Worship)</i>	9	<i>Pentecostalisme (incl. liturgie/spiritualiteit)</i>	9
Pneumatologie en ecclesiologie	5	Pneumatologie en ecclesiologie	5
<i>Baptistic Worship, bijzondere diensten.</i>	3	<i>Korintiërs</i>	3
Ethiek-dogmatiek (Grenz, McClendon, Hauerwas)	6	Missiologie en Lucas/Hand	6
Homileticum Practicum I	3	Apocalyptische spiritualiteit	3
Stage /specifieke opdrachten rond liturgie	2	Stage / specifieke opdrachten rond liturgie	2
SLB	2	SLB	2
Totaal:	30	Totaal:	30

Minor 2: praktijkgericht			
Baptisten	EC	Azusa	EC
Pastor & spiritualiteit (incl. 24-uurs retraite)	6	Contextueel Pastoraat & Dienst van de Bevrijding	6
Missionair-diaconale gemeente incl. gemeentestichting	8	Missionair-diaconale gemeente incl. gemeentestichting	8
Bijbelse theologie	6	Bijbelse theologie	6
Gemeente-ethiek (Hays en Schenderling)	3	Gemeente-ethiek (Hays en Schenderling)	3
<i>Homileticum Practicum II</i>	3	<i>Bijbeluitleg en prediking</i>	3
Stage met kerkspecifieke opdrachten rond missionair-diaconale gemeente	2	Stage met kerkspecifieke opdrachten rond missionair-diaconale gemeente	2
SLB	2	SLB	2
Totaal:	30	Totaal:	30